EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.9.26.
COM(2024) 423 final

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) és a Koreai-félszigeti Energetikai Fejlesztési Szervezet (KEDO) közötti megállapodás meghosszabbítására irányuló tárgyalások lefolytatására vonatkozó irányelveknek a Bizottság részére történő kibocsátásáról

INDOKOLÁS

1. BEVEZETÉS

Az USA, Japán és a Koreai Köztársaság 1995-ben alapította a KEDO-t (Koreai-félszigeti Energetikai Fejlesztési Szervezet). Fő célkitűzése az volt, hogy két könnyűvizes atomreaktort bocsásson a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság (KNDK – Észak-Korea) rendelkezésére (LWR-projekt). Az Euratom 1997 óta a KEDO teljes jogú tagja. Az Euratomnak a Koreai-félszigeti Energetikai Fejlesztési Szervezetben (KEDO) való tagságára vonatkozó megállapodás 2024. május 31-én lejárt.

2023 novemberében a Koreai Köztársaság tájékoztatta a KEDO igazgatóságának többi tagját (az USA, Japán és az Euratom) a KEDO 2024–2027-es időszakra történő meghosszabbításáról szóló határozatról. Japán 2024 elején állapodott meg a KEDO meghosszabbításáról, míg az Egyesült Államok csak a közelmúltban, 2024 júliusában fejezte ki egyetértését. Az Euratomnak még hozzájárulását kell adnia.

Az Euratom-Szerződés 101. cikkének második bekezdésében megállapított eljárás szerint az Euratom és a nemzetközi szervezetek, például a KEDO közötti megállapodásokról a Bizottság tárgyal a Tanács által előzetesen kiadott irányelvekkel összhangban. A megtárgyalt megállapodást ezt követően a Tanácsnak jóvá kell hagynia, mielőtt azt a Bizottság az Euratom nevében megkötheti. Ezért az Euratom–KEDO megállapodás megújítására irányuló eljárás első lépése az, hogy a Tanács tárgyalási irányelveket bocsát ki a Bizottság számára. Az alábbiakban részletezett okok miatt a Bizottság úgy véli, hogy az Euratomnak érdekében áll a tagság meghosszabbítása, ezért arra irányuló ajánlást terjeszt a Tanács elé, hogy a Tanács hatalmazza fel a Bizottságot tárgyalások folytatására a meghosszabbított tagságról.

A KEDO jelenleg nem végez operatív tevékenységet. Fennmaradása a tagok, köztük az Euratom pénzügyi és jogi érdekeinek védelmét szolgálja. A tagság fenntartásához nem lenne szükség az uniós költségvetésből származó pénzügyi hozzájárulásra.

2. ELŐZMÉNYEK

Mivel a KNDK nem teljesítette az atomsorompóval összefüggő kötelezettségeit, a KEDO 2006. május 30-án beszüntette operatív tevékenységeit. Egy évvel később azonban a KEDO igazgatósága úgy határozott, hogy a szervezetnek mint jogalanynak fenn kell maradnia az alábbi pénzügyi és jogi okokból:

- *A KNDK-val szembeni általános pénzügyi követelések fenntartása*.

  Ezek a követelések elévülnének, ha a KEDO jogutód nélkül megszűnne. A KEDO KNDK-val szembeni pénzügyi követelései eddig összesen 1,89 milliárd USD értékű eszköznek felelnek meg. *[Megjegyzés: A KEDO-nak nincsenek a fővállalkozóval, azaz a Korea Electric Power Corporation (KEPCO) vállalattal szemben fennálló követelései.]* Egy ilyen eszköz felosztásának egyik lehetséges módja, hogy az egyes hozzájáruló szerződő felek hozzájárulásainak százalékos aránya alapján osztják fel. Ez esetben az Euratom 4,7 %-ra lenne jogosult.

- *Jogi védelem biztosítása a KEDO tagjai számára a felelősséggel kapcsolatos vagy kártérítési követelésekkel szemben.*

  2011 szeptemberében a KNDK 5,6 milliárd USD összegű kártérítést követelt a KEDO-tól az LWR-projekt befejezésének elmulasztása miatt. A KNDK ezen

követelésén kívül a KEDO-val vagy annak tagjaival szemben elméletileg felmerülhetnek követelések azon állami tulajdonú bankoktól is, amelyeken keresztül Japán és a Koreai Köztársaság pénzügyi hozzájárulásaikat továbbították a KEDO-nak (ezek a JBIC, illetve a KEXIM bank). Ezeket a hozzájárulásokat hitelek formájában nyújtották, amelyeket még nem fizettek vissza teljes mértékben.

- *A KEDO fővállalkozójának, a KEPCO-nak továbbra is voltak pénzügyi érdekeltségei.*

  A KEDO és a KEPCO közötti felmondási megállapodás értelmében a KEPCO átvállalta a KEDO valamennyi fennálló kötelezettségét (elsősorban alvállalkozói követeléseket), és cserébe megszerezte a KEDO egyes eszközeit. Bizonyos feltételek mellett a KEPCO ezen eszközök újraértékesítéséből vagy újrafelhasználásából származó többletnyereségeit meg kell osztani a KEDO-val.

- *A KEDO továbbra is tulajdonosa a KNDK infrastruktúrájának és egyéb eszközeinek*, amelyekbe mintegy 500 millió USD-t fektettek be. A KEDO eltűnésével az infrastruktúra és az eszközök a KNDK tulajdonává válnának.

A KEDO feladatai arra korlátozódnak, hogy kapcsolattartóként szolgáljon a KNDK, a KEDO fővállalkozója (a KEPCO), a Japan Bank for International Cooperation (JBIC) és az Export-Import Bank of Korea (KEXIM) felé, valamint jelentést tegyen az igazgatóság tagjainak és koordinálja azok tevékenységeit.

Ezt az „üres héjként” működő KEDO-t eddig kizárólag a még meglévő KEDO-alapokból finanszírozták, tehát a tagoktól származó további pénzügyi hozzájárulás nélkül.

3. AZ EURATOM JELENLEGI TAGSÁGA A KEDO-BAN

2007-ben újratárgyalták az Euratom KEDO-tagságát azzal a céllal, hogy fenntartsák a tagságot a csökkentett formában (üres héjként) működő KEDO-ban.

Ez a döntés azt az álláspontot tükrözte, hogy az Euratomnak érdeke a tagság fenntartása. Ellenkező esetben az Euratom nem lenne jogosult arra, hogy részesüljön a KEPCO által a korábbi KEDO-berendezések értékesítéséből vagy a KNDK által a KEDO-nak teljesített kifizetésekből származó esetleges nyereségekből. Tagként az Euratom a teljes befizetett hozzájárulásból rá eső rész arányában, azaz legfeljebb körülbelül 89 millió EUR összegig lenne jogosult részesülni (ez az összeg az Euratom-hozzájárulásokon alapul, és nem tartalmazza a kamatokat).

Továbbá, ha megszűnt volna tagsága, az Euratom nem tudta volna érvényesíteni a KEDO KNDK-ban lévő vagyoni eszközeire vonatkozó törvényes jogait. Végezetül a felelősséggel kapcsolatos vagy kártérítési követelések esetén az Euratom elveszítette volna az ellenőrzést a KEDO tagjainak jelenleg azáltal biztosított védelem felett, hogy a szervezet továbbra is jogalanyként működik.

Ezt a megközelítést követték a KEDO-megállapodás 2012., 2015., 2018. és 2021. évi meghosszabbításakor.

4. A DÖNTÉS ARRÓL, HOGY A KEDO 2024. MÁJUS 31. UTÁN TOVÁBBRA IS LÉTEZZEN JOGALANYKÉNT

A fő okok, amelyek miatt az igazgatóság többi tagja úgy döntött, hogy a KEDO-t 2024. május 31. után is fenn kell tartani, változatlanok:

a) a KNDK-val szembeni pénzügyi követelések fenntartása;

b) a KEDO négy teljes jogú tagja védelmének további biztosítása a KNDK részéről felmerülő – indokolt vagy indokolatlan – jogi követelésekkel szemben;

c) a KEDO tulajdonában lévő KNDK-beli infrastruktúrára és eszközökre vonatkozó törvényes jogok fenntartása; valamint

d) annak lehetősége, hogy a KEDO LWR-projektben részt vevő fővállalkozójának egy későbbi szakaszban ki kell fizetnie a KEDO-t, amint befejeződik a korábbi KEDO-berendezések újraértékesítése.

Az Euratom KEDO-tagságát szabályozó jelenlegi megállapodás 2024. május 31-én lejárt. A további tagságról a Bizottságnak kell tárgyalásokat folytatnia a Tanács által adandó tárgyalási irányelvek alapján.

A korábbi meghosszabbításokhoz hasonlóan a tanácsi irányelveknek figyelembe kell venniük, hogy a KEDO-t továbbra is teljes mértékben a meglévő alapokból finanszírozzák, ezért az Euratom-tagság fenntartása az uniós költségvetés számára semmilyen költséggel sem jár. Ezt a feltételt, amely a korábbi meghosszabbítási megállapodásokban szerepelt, továbbra is szerepeltetni kell a KEDO-val kötött bármely meghosszabbított megállapodásban.

Ezen túlmenően, tekintettel a KEDO korábbi meghosszabbítási gyakorlatainak ismétlődő és hosszadalmas jellegére, valamint arra, hogy az Euratom és a tagállamok részéről nincs szükség pénzügyi kötelezettségvállalásokra, a megállapodás jövőbeli meghosszabbításai esetében egyszerűsített megközelítést kellene alkalmazni, amely azon alapul, hogy a Tanács a jövőbeli meghosszabbításokra irányuló tárgyalásokra vonatkozóan szélesebb körű megbízatást ad a Bizottságnak. Ez a szélesebb körű megbízatás abban állna, hogy a Bizottság egynél több meghosszabbítási megállapodásról is tárgyalhasson mindaddig, amíg az Euratom KEDO-tagságának meghosszabbítása nem gyakorol pénzügyi hatást az uniós költségvetésre.

5. KÖVETKEZTETÉS

Azok az érvek, amelyek a tagság 2007 utáni, majd 2012, 2015, 2018 és 2021 utáni folytatásáról szóló döntéshez vezettek, továbbra is érvényesek. Az Euratom érdekeit továbbra is az védi a legjobban, ha tagsága az „üres héjként” működő KEDO-ban 2024. május 31. után is fennáll. Azáltal, hogy az említett időpontot követően is tag maradna, az Euratom nyitva tartaná a visszatérítés – bármily távoli – lehetőségét (legfeljebb körülbelül 89 millió EUR erejéig), amennyiben a KEDO fővállalkozója a berendezések újraértékesítését követően kifizetést teljesít, vagy ha a KEDO érvényt szerez a KNDK-val szembeni követeléseinek. Emellett a tagság fenntartása biztosítja a legjobb védelmet a felelősséggel kapcsolatos esetleges követelésekkel szemben, és lehetővé fogja tenni az Euratom számára, hogy továbbra is közvetlenül részt vegyen az e kérdésekről (a KEDO-n belül és harmadik felekkel) folytatott valamennyi megbeszélésben.

A Bizottság ezért azt ajánlja, hogy a Tanács fogadja el az alábbi határozatot, amellyel felhatalmazza a Bizottságot arra, hogy a tárgyalási irányelvek tervezete alapján tárgyalásokat folytasson az Euratom és a KEDO közötti megállapodás meghosszabbításairól.

Ajánlás

A TANÁCS HATÁROZATA

az Európai Atomenergia-közösség (Euratom) és a Koreai-félszigeti Energetikai Fejlesztési Szervezet (KEDO) közötti megállapodás meghosszabbítására irányuló tárgyalások lefolytatására vonatkozó irányelveknek a Bizottság részére történő kibocsátásáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre és különösen annak 101. cikke második bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

(1) Az Euratom és a KEDO közötti megállapodás 2024. május 31-én lejárt.

(2) A KEDO igazgatósága várhatóan úgy dönt, hogy a KEDO 2024. május 31. után is fennmarad nemzetközi szervezetként.

(3) Az Euratomnak érdekében áll, hogy pénzügyi és jogi okokból továbbra is tagja maradjon a KEDO-nak,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Tanács felhatalmazza a Bizottságot, hogy a mellékletben foglalt tárgyalási irányelvekkel összhangban az Euratom nevében tárgyalásokat folytasson az Euratom KEDO-tagságának meghosszabbításáról.

2. cikk

Ennek a határozatnak a Bizottság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök